BRO PEDR

POLISI ATAL EITHAFIAETH A RADICALEIDDIO

(DAN ADOLYGIAD)

2024-2025

Ysgol Bro Pedr

Polisi Atal Eithafiaeth a Radicaleiddio 2024/25

Dylid darllen y polisi hwn ar y cyd â deddfwriaeth, arweiniad a pholisïau cenedlaethol a lleol allweddol – gweler Atodiad 4 am lyfryddiaeth lawn.

1. CYD-DESTUN POLISI

Mae Strategaeth Gwrthderfysgaeth y Deyrnas Unedig, sy'n dwyn yr enw CONTEST ac y cyfeirir ati yn Neddf Gwrthderfysgaeth a Diogelwch 2015, yn cynnwys pedair ffrwd waith allweddol:

- **Olrhain,**
- **Atal,**
- **Amddiffyn a**
- **Pharatoi.**

Mae nifer o amcanion allweddol yn perthyn i bob ffrwd waith. Mae'r Polisi hwn yn delio â'r ffrwd waith Atal yn unig.

Atal
Nod y strategaeth Atal yw lleihau bygythiad terfysgaeth i'r Deyrnas Unedig trwy atal pobl rhag mynd yn derfysgwyr neu gefnogi terfysgaeth.

Mae arweiniad yng Nghymru a Lloegr, gweler Atodiad 4, yn esbonio'r rhwymedigaethau ar awdurdodau penodol i roi ystyriaeth ddyledus i'r angen i atal pobl rhag cael eu denu i derfysgaeth.

2. DATGANIAD POLISI

'Mae Ysgol Bro Pedr yn ymrwymo'n llawn i ddiogelu a hyrwyddo lles ei holl ddisgyblion. Mae pob aelod staff yn cydnabod nad yw amddiffyn yn erbyn radicaleiddio ac eithafiaeth yn wahanol i amddiffyn yn erbyn unrhyw agoredrwydd i ddylanwad arall yng nghymdeithas heddiw. Mae'r Polisi Atal Eithafiaeth a Radicaleiddio yn amlinellu ein credoau, ein strategaethau a'n gweithdrefnau i amddiffyn unigolion agored i niwed rhag cael eu radicaleiddio neu rhag dod i gysylltiad â safbwyntiau eithafol, gan amlygu pwy yw'r unigolion hyn a rhoi cymorth iddynt ar unwaith.

3. NODAU AC EGWYDDORION

Bwriedir i Bolisi Atal Eithafiaeth a Radicaleiddio Ysgol Bro Pedr ddarparu fframwaith ar gyfer delio â materion yn ymwneud â bod yn agored i safbwyntiau eithafol, radicaleiddio a dod i gysylltiad â nhw. Rydym yn cydnabod ein bod mewn sefyllfa dda i allu amlygu problemau diogelu ac mae'r polisi hwn yn amlinellu'n glir sut bydd yr ysgol yn delio â digwyddiadau o'r fath ac yn amlygu sut mae'r cwricwlwm a'r ethos yn sylfaen i'n camau gweithredu.

Dyma'r amcanion:

- Bydd pob llywodraethwr, athro, cynorthwyydd addysgu a staff nad ydynt yn staff addysgu yn meddu ar ddealltwriaeth o beth yw radicaleiddio ac eithafiaeth a pham mae angen i ni fod yn wyliadwrus yn yr ysgol.
- Bydd pob llywodraethwr, athro, cynorthwyydd addysgu a staff nad ydynt yn staff addysgu yn gwybod beth yw polisi'r ysgol ar fynd i'r afael ag eithafiaeth a radicaleiddio a byddant yn dilyn yr arweiniad polisi yn gyflym pan fydd problemau'n codi.
- Bydd pob disgybl yn deall peryglon radicaleiddio a dod i gysylltiad â safbwyntiau eithafol, gan feithrin y gallu i wrthsefyll y rhain a gwybod beth i'w wneud os byddant yn cael profiad ohonynt.
- Bydd pob rhiant/gofalwr a disgybl yn gwybod bod polisïau ar waith gan yr ysgol i gadw disgyblion yn ddiogel rhag niwed a bod yr ysgol yn adolygu ei systemau'n rheolaidd i sicrhau eu bod yn briodol ac yn effeithiol.

Prif nodau'r polisi hwn yw sicrhau bod staff yn rhoi eu holl sylw i fod yn wyliadwrus ynghylch radicaleiddio, eu bod yn goresgyn anghrediniaeth broffesiynol na fydd materion o'r fath yn digwydd yma a sicrhau ein bod yn gweithio ochr yn ochr ag asiantaethau a chyrff proffesiynol eraill i sicrhau bod ein disgyblion yn ddiogel rhag niwed.

4. DANGOSYDDION AGOREDRWYDD I RADICALEIDDIO

Mae radicaleiddio yn cyfeirio at y broses pan fydd unigolyn yn dod i gefnogi terfysgaeth a mathau o eithafiaeth sy'n arwain at derfysgaeth. Mae'r Llywodraeth yn diffinio eithafiaeth yn y Strategaeth Atal fel a ganlyn:

Gwrthwynebiad llafar neu weithgar i werthoedd Prydeinig sylfaenol, gan gynnwys democratiaeth, rheolaeth cyfraith, rhyddid unigol, a pharch a goddefgarwch tuag at ffydd a chredoau gwahanol. Yn ogystal, rydym yn cynnwys yn ein diffiniad o eithafiaeth alwadau eithafiaeth am farwolaeth aelodau o'n lluoedd arfog, boed yn y wlad hon neu dramor.

Mae Gwasanaeth Erlyn y Goron yn diffinio eithafiaeth fel a ganlyn:

Dangos ymddygiad annerbyniol gan ddefnyddio unrhyw ddull neu gyfrwng i fynegi safbwyntiau sydd:

- *yn annog, yn cyfiawnhau neu'n mawrygu trais terfysgol er mwyn hyrwyddo credoau penodol;*
- *yn ceisio pryfocio pobl eraill i gyflawni gweithredoedd terfysgol;*
- *yn annog gweithgarwch troseddol difrifol arall neu'n ceisio pryfocio pobl eraill i gyflawni gweithredoedd troseddol difrifol; neu*
- *yn meithrin casineb a allai arwain at drais rhwng cymunedau yn y Deyrnas Unedig.*

Nid oes y fath beth ag "eithafwr nodweddiadol". Mae'r rhai sy'n cymryd rhan mewn gweithrediadau eithafol treisgar yn dod o amrywiaeth o gefndiroedd a phrofiadau, ac nid yw'r rhan fwyaf o unigolion, hyd yn oed y rhai sydd â safbwyntiau radical, yn cymryd rhan mewn gweithgarwch eithafol treisgar.

Gallai disgyblion fod yn agored i radicaleiddio trwy amrywiaeth o ffactorau cymdeithasol, personol ac amgylcheddol. Mae'n hysbys bod eithafwyr treisgar yn ecsbloetio agoredrwydd i ddylanwad mewn unigolion er mwyn gyrru hollt rhyngddynt a'u teulu a'u cymunedau, h.y. i greu ymdeimlad o 'nhw' a 'ni'. Mae'n hanfodol bod holl staff ysgol yn gallu adnabod yr agoredrwydd hwnnw i ddylanwad.

Mae arwyddion o fod yn agored i ddylanwad yn cynnwys:

- Argyfwng Hunaniaeth – mae'r myfyriwr/disgybl yn ymbellhau oddi wrth ei dreftadaeth ddiwylliannol/crefyddol ac yn anghyfforddus â'i le mewn cymdeithas;
- Argyfwng Personol – gall y myfyriwr/disgybl fod yn profi tensiynau teuluol, ymdeimlad o unigedd a diffyg hunan-barch; gall fod wedi datgysylltu oddi wrth grŵp presennol o gyfeillion ac ymwneud â grŵp newydd a gwahanol o ffrindiau; gall fod yn chwilio am atebion i gwestiynau am hunaniaeth, ffydd a pherthyn;
- Amgylchiadau Personol – gall mudo, tensiynau yn y gymuned leol a digwyddiadau sy'n effeithio ar wlad neu ranbarth gwreiddiol y myfyriwr/disgybl gyfrannu at ymdeimlad o achwyn sydd wedi'i ysgogi gan brofiad personol o hiliaeth neu wahaniaethu neu agweddau ar bolisi'r Llywodraeth;
- Dyheadau heb eu Bodloni – gall y myfyriwr/disgybl fod ag amgyffredion o anghyfiawnder, teimlo fel methiant, gwrthod bywyd dinesig;
- Profiadau o weithredoedd troseddol – a allai gynnwys cysylltiad â grwpiau troseddol, cyfnod yn y carchar a methu ailsefydlu/ailintegreiddio;
- Angen Addysgol Arbennig – gallai myfyrwyr/disgyblion gael anawsterau â rhyngweithio cymdeithasol, empathi tuag at eraill, deall canlyniadau eu gweithredoedd ac ymwybyddiaeth o gymhellion pobl eraill.

Fodd bynnag, nid yw hon yn rhestr gyflawn ac nid yw'n golygu ychwaith y bydd pob person ifanc sy'n dioddef yr uchod yn dod ar draws radicaleiddio at ddiben eithafiaeth dreisgar.

Byddai ffactorau risg mwy critigol yn cynnwys:

- cysylltiad â phobl sy'n recriwtio eithafwyr;
- mynd at wefannau eithafiaeth dreisgar, yn enwedig y rhai ag elfen o rwydweithio cymdeithasol;
- meddu ar neu fynd at lenyddiaeth eithafiaeth dreisgar;

- defnyddio naratif eithafol ac ideoleg fyd-eang i esbonio anfantais bersonol;
- cyfiawnhau'r defnydd ar drais i ddatrys problemau cymdeithasol;
- ymuno â sefydliadau eithafol neu geisio ymuno â nhw;
- newidiadau arwyddocaol i olwg a/neu ymddygiad;
- profi lefel uchel o unigedd cymdeithasol o ganlyniad i broblemau argyfwng hunaniaeth a/neu argyfwng personol.

5. GWEITHDREFNAU AR GYFER ATGYFEIRIADAU

Mae'n bwysig i ni fod yn wyliadwrus bob amser a bod yn hollol wybodus am y problemau sy'n effeithio ar yr ardal leol, y ddinas a'r gymdeithas yr ydym ni'n byw ac yn gweithio ynddi. Caiff staff eu hatgoffa i anghofio am unrhyw 'anghrediniaeth broffesiynol' 'na allai radicaleiddio ddigwydd yma' a bod yn 'broffesiynol chwilfrydig' pan fydd pryderon yn codi, gan atgyfeirio unrhyw bryderon trwy'r sianeli priodol. (Gweler Atodiad 1 – Delio ag Atgyfeiriadau)

Credwn ei bod hi'n bosibl ymyrryd er mwyn amddiffyn pobl sy'n agored i niwed. Mae **ymyrraeth gynnar yn hanfodol** a rhaid i staff fod yn ymwybodol o'r prosesau sydd wedi'u sefydlu ar gyfer gweithwyr proffesiynol rheng flaen er mwyn iddynt atgyfeirio pryderon am unigolion a/neu grwpiau. Rhaid i ni fod â'r hyder i herio ac ymyrryd a sicrhau bod gennym arferion diogelu cadarn yn seiliedig ar yr arweiniad a'r arfer orau ddiweddaraf

Bydd Uwch Arweinwyr Dynodedig ar gyfer Diogelu ac Amddiffyn Plant yn cael hyfforddiant priodol ar adnabod radicaleiddio ac eithafiaeth bosibl a byddant yn delio'n gyflym ag unrhyw atgyfeiriadau gan staff neu bryderon y mae staff yn rhoi gwybod amdanynt.

Bydd y Pennaeth/Uwch Swyddog Dynodedig yn trafod y dull gweithredu mwyaf priodol ar sail pob achos unigol ac yn penderfynu pryd y bydd angen atgyfeirio i asiantaethau allanol (gweler Atodiad 1 – Delio ag Atgyfeiriadau). Gellir ceisio cyngor gan y Tîm Atgyfeirio Canolog bob amser.

Fel yn achos unrhyw atgyfeiriad ynghylch amddiffyn plant, rhaid i staff fod yn ymwybodol os nad ydynt yn cytuno â phenderfyniad i beidio ag atgyfeirio, gallant bob amser wneud atgyfeiriad eu hunain a byddant yn cael eu manylion cyswllt at y diben hwn o'r hysbysfwrdd diogelu yn ystafell y staff.

6. LLYWODRAETHWYR, ARWEINWYR A STAFF

Y Pennaeth a holl aelodau eraill yr uwch dîm arwain/yr Uwch Swyddog Dynodedig yw'r arweinwyr ar gyfer atgyfeiriadau'n ymwneud ag eithafiaeth a radicaleiddio. Os digwydd nad yw aelodau'r uwch dîm arwain ar gael, bydd yr holl staff yn gwybod am y sianeli atgyfeirio trwy'r wybodaeth ar yr hysbysfwrdd diogelu yn ystafell y staff.

Bydd staff yn cael briff llawn am yr hyn i'w wneud os ydynt yn pryderu am y posibilrwydd bod disgybl yn cael ei radicaleiddio, neu os oes angen iddynt drafod plant penodol a allai, yn eu barn nhw, fod yn agored i gael eu radicaleiddio neu i safbwyntiau eithafol.

Bydd yr uwch dîm arwain/yr uwch swyddog dynodedig yn gweithio ar y cyd â'r Pennaeth, y Tîm Gofal Bugeiliol ac asiantaethau allanol i benderfynu ar y dull gorau o weithredu i fynd i'r afael â phryderon sy'n codi.

7. RÔL Y CWRICWLWM

Mae ein cwricwlwm yn "eang a chytbwys". Mae'n hybu dealltwriaeth, parch, goddefgarwch ac amrywiaeth. Caiff plant eu hannog i rannu eu barn a chydnabod bod ganddynt hawl i'w credoau gwahanol eu hunain, na ddylid eu defnyddio i geisio dylanwadu ar eraill.

Mae ein darpariaeth addysg bersonol, gymdeithasol ac iechyd wedi'i gwreiddio ar draws y cwricwlwm. Mae'n cyfeirio ein gwasanaethau ac mae'n sylfaen i ethos yr ysgol. Rydym yn ymdrechu i roi hyder, hunan-gred, parch a goddefgarwch i'n disgyblion, yn ogystal â gosod safonau a disgwyliadau uchel i'w hunain.

Caiff plant eu haddysgu ynghylch sut i gadw'n ddiogel wrth ddefnyddio'r rhyngrwyd a chânt eu hannog i gydnabod bod pobl yn ffugio pwy ydyn nhw ar-lein. Maent yn cael eu haddysgu ynghylch sut i ofyn am help oedolion os ydynt mewn trallod neu'n pryderu am rywbeth a ddarllenant neu a welant ar y rhyngrwyd.

8. HYFFORDDIANT STAFF

Trwy gyfleoedd hyfforddiant mewn swydd yn yr ysgol, byddwn yn sicrhau bod ein staff yn gwbl ymwybodol o'r bygythiadau, y risgiau ac agoredrwydd i ddylanwad sy'n gysylltiedig â radicaleiddio, eu bod yn gwybod am y broses radicaleiddio, sut gellir adnabod hyn yn gynnar a sut gallwn roi cymorth fel ysgol i sicrhau bod ein plant yn meddwl yn feirniadol ac yn datblygu hunan-barch, dinasyddiaeth fyd-eang a gwydnwch ac, felly'n gallu gwrthsefyll cysylltiad â gweithgareddau radical neu eithafol.

9. YMWELWYR A DEFNYDDIO EIDDO'R YSGOL

Os yw unrhyw aelod staff yn dymuno gwahodd ymwelydd i'r ysgol, rhaid iddynt gwblhau'r dogfennau priodol yn y lle cyntaf. Dim ond ar ôl cael caniatâd ysgrifenedig gan y Pennaeth y gall yr ymwelydd ddod i mewn i'r ysgol Nid yw plant FYTH yn cael eu gadael heb oruchwyliaeth gydag ymwelwyr allanol, ni waeth beth yw canlyniadau'r gwiriadau diogelwch.

Pan fyddant yn cyrraedd yr ysgol, bydd pob ymwelydd, gan gynnwys contractwyr, yn darllen yr arweiniad ar ddiogelu ac amddiffyn plant, ac yn cael gwybod pwy yw'r Uwch Arweinwyr Dynodedig a sut i roi gwybod am unrhyw bryderon a fydd ganddynt.

Os gwneir unrhyw gytundeb i ganiatáu i grwpiau neu fudiadau o'r tu allan i'r ysgol ddefnyddio'r eiddo, gwneir gwiriadau priodol cyn cytuno i'r contract. Caiff defnydd ei fonitro ac os bydd unrhyw ymddygiad nad yw'n cyd-fynd â'r Polisi Delio ag Eithafiaeth a Radicaleiddio, bydd yr ysgol yn cysylltu â'r heddlu ac yn dod â'r contract i ben.

Mae Ysgol Bro Pedr yn rhoi gwerth mawr ar ryddid barn a mynegi credoau ac ideoleg fel hawliau sylfaenol sydd wrth wraidd gwerthoedd ein cymdeithas. Mae gan ddisgyblion/myfyrwyr ac athrawon yr hawl i siarad yn rhydd a lleisio'u barn. Fodd bynnag, daw cyfrifoldeb yn sgil rhyddid, ac mae rhyddid barn sydd wedi'i anelu at ddylanwadu ar bobl agored i niwed neu sy'n arwain at drais a niwed i bob eraill yn mynd yn groes i'r egwyddorion moesol sy'n rhoi gwerth ar ryddid barn. Nid yw rhyddid barn yn fraint ddiamod; mae'n destun cyfreithiau a pholisïau yn ymwneud â chydraddoldeb, hawliau dynol, diogelwch cymunedol a chydlyniant cymunedol.

Gallai'r bygythiad presennol i'r Deyrnas Unedig a ddaw o derfysgaeth gynnwys ecsbloetio pobl agored i niwed, eu cynnwys mewn terfysgaeth neu weithgarwch yn cefnogi terfysgaeth. Gallai normaleiddio safbwyntiau eithafol hefyd beri bod plant a phobl ifanc yn agored i gael eu dylanwadu a'u hecsbloetio yn y dyfodol. Mae Ysgol Bro Pedr o'r farn bendant y dylid ystyried yr ecsbloetio a'r radicaleiddio hwn fel pryder diogelu.

Mae diffiniadau o radicaleiddio ac eithafiaeth, ynghyd â dangosyddion ynghylch bod yn agored i radicaleiddio i'w gweld yn Atodiad 2.

Mae Ysgol Bro Pedr yn ceisio amddiffyn plant a phobl ifanc rhag negeseuon pob eithafiaeth dreisgar gan gynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i'r negeseuon sy'n gysylltiedig ag ideoleg Islamaidd eithafol, neu i ideoleg yr asgell dde eithaf/Neo-Natsïaeth/goruchafiaeth pobl wynion.

10. LLEIHAU RISG AC YMATEB

Bydd y llywodraethwyr ysgol, y Pennaeth a'r Arweinydd Diogelu Dynodedig yn asesu lefel y risg yn yr ysgol ac yn rhoi camau ar waith i leihau'r risg honno. Gallai asesu risg gynnwys ystyried cwricwlwm addysg grefyddol yr ysgol, ei pholisi addysg bersonol, gymdeithasol ac iechyd, polisi ar wasanaethau, y defnydd ar eiddo'r ysgol gan asiantaethau allanol, integreiddio disgyblion yn ôl rhyw ac anghenion addysgol arbennig, y polisi gwrth-fwlio a materion eraill sy'n ymwneud yn benodol â phroffil, cymuned ac athroniaeth yr ysgol.

Bydd ein hysgol yn nodi Pwynt Cyswllt Unigol Atal a fydd yn arweinydd yn y sefydliad ar gyfer diogelu yn gysylltiedig ag amddiffyn unigolion rhag radicaleiddio a chysylltiad â therfysgaeth: Fel arfer, yr Arweinydd Diogelu Dynodedig fydd hwn.

Pwynt Cyswllt Unigol Atal ar gyfer Ysgol Bro Pedr yw Kizzie Garner-Hughes. Caiff cyfrifoldebau Pwynt Cyswllt Unigol Atal eu disgrifio yn Atodiad 3.

Pan fydd unrhyw aelod staff yn pryderu y gallai disgybl fod mewn perygl o gael ei radicaleiddio o fod â chyswllt â therfysgaeth, dylai siarad â Phwynt Cyswllt Unigol Atal a'r Arweinydd Diogelu Dynodedig, os yw'r ddau'n wahanol.

Gall ffactorau amrywiol gyfrannu at a dylanwadu ar yr amrywiaeth o ymddygiadau sy'n cael eu diffinio fel eithafiaeth dreisgar, ond nid yw'r rhan fwyaf o bobl yn cymryd rhan mewn unrhyw weithredu eithafol. Am y rheswm hwn, mae'n bosibl na fydd gan yr ymyriadau priodol mewn unrhyw achos arbennig unrhyw gysylltiad penodol â'r bygythiad o radicaleiddio; er enghraifft, gallent fynd i'r afael â phroblemau iechyd meddwl, perthynas neu gyffuriau/alcohol.

11. PANELI 'CHANNEL' AMLASIANTAETH CEREDIGION

Bydd dyletswyddau Sir Ceredigion o safbwynt Paneli 'Channel' yn cael eu cyflawni ar sail amlasiantaeth a byddant yn dilyn Arweiniad Strategaeth Atal a Dyletswydd 'Channel' fel y'u disgrifir yn Atodiad 4.

12. ADOLYGU'R POLISI

12.1 Adolygiad Ysgol Unigol
Bydd Polisi Atal ag Eithafiaeth a Radicaleiddio Ysgol Bro Pedr yn cael ei adolygu'n flynyddol fel rhan o'r adolygiad cyffredinol o'r Polisi Diogelu ac Amddiffyn Plant.

12.2 Cymeradwyir y polisi hwn gan y corff Llywodraethol.

Llofnod: **(Cadeirydd y Llywodraethwyr)**
Dyddiad: Tachwedd 2024

Atodiad 1

Delio ag Atgyfeiriadau ynghylch Ymddygiad sy'n Rhagfarnu

Rydym yn gwybod am y ffactorau a allai ddangos bod plentyn yn agored i gael ei radicaleiddio neu ddod i gysylltiad â safbwyntiau eithafol, gan gynnwys pwysau gan gyfoedion, dylanwad gan bobl eraill neu'r rhyngrwyd, bwlio, troseddu ac ymddygiad gwrthgymdeithasol, tensiynau teuluol, troseddau hiliol/casineb, diffyg hunan-barch neu hunaniaeth, ymddygiad sy'n rhagfarnu ac achwynion personol neu wleidyddol

Yn achos ymddygiad sy'n rhagfarnu, dilynir y system ganlynol:

- Bydd adroddiadau yn cael eu rhoi yn uniongyrchol i'r uwch dîm arwain/Uwch Swyddog Dynodedig neu'r Pennaeth am bob enghraifft o ymddygiad sy'n rhagfarnu.
- Bydd ymchwiliad llawn yn cael ei gynnal i bob enghraifft o ymddygiad sy'n rhagfarnu a gwneir cofnod ohono yn unol â'r Polisi Ymddygiad Cadarnhaol; cedwir cofnodion yn unol â'r gweithdrefnau ar gyfer unrhyw ddigwyddiad diogelu arall.
- Cysylltir â rhieni/gofalwyr a thrafodir y digwyddiad yn fanwl, gan anelu at amlygu ffactorau cymell, unrhyw newidiadau mewn amgylchiadau gartref, barn rhieni am y digwyddiad ac er mwyn asesu a yw'r digwyddiad yn ddigon difrifol i gyfiawnhau atgyfeiriad pellach ynghylch diogelu plant. Cedwir cofnod o'r cyfarfod hwn ochr yn ochr â'r adroddiad am y digwyddiad cychwynnol yn y ffolder Diogelu.
- Bydd adroddiadau pellach am ymddygiad sy'n rhagfarnu yn cael eu dilyn i fyny am gyfnod o bedair wythnos ar ôl y digwyddiad gan yr uwch dîm arwain/yr Uwch Swyddog Dynodedig er mwyn asesu a oes newid mewn ymddygiad a/neu agwedd. Byddai cyfarfod pellach â rhieni'n cael ei gynnal pe na bai newid cadarnhaol sylweddol mewn ymddygiad.

Delio ag Atgyfeiriadau ynghylch Radicaleiddio neu Eithafiaeth Bosibl

- Bydd digwyddiadau neu bryderon difrifol am radicaleiddio neu eithafiaeth bosibl yn cael eu cyfeirio at y Tîm Asesu Gofal Plant drwy broses atgyfeirio arferol yr ysgol ar gyfer diogelu plant.

PORTH GOFAL

☎ 01545 574000 **💻 contact-socservs@ceredigion.gov.uk**

Y Tu Allan i Oriau Gwaith- ☎ 0300 4563554

Yn ogystal, bydd y canlynol yn gallu rhoi cyngor pan fydd y sefyllfaoedd hyn yn codi.

Nicola Willis Swyddog Diogelu Plant Ysgolion Ceredigion

☎ 07815 993638 💻 Nicola.Willis@ceredigion.gov.uk

Diana Davies Rheolwr Corfforaethol Polisi a Perfformiad

☎ 01545 570 881 💻 Diana.Davies@ceredigion.gov.uk

Tim dyletswydd Tim Plant a Teuluoedd ☎ 01545 574000

Atodiad 2

Rhestr Termau

Channel (gweler Atodiad 4) – dyma raglen sy'n canolbwyntio ar ddarparu cymorth yn gynnar i bobl yr ystyrir eu bod yn agored i gael eu denu i derfysgaeth. Mae'r rhaglen yn defnyddio dull amlasiantaeth o amddiffyn pobl agored i niwed trwy:

- nodi unigolion mewn perygl;
- asesu natur a graddfa'r perygl hwnnw; a
- datblygu'r cynllun cymorth mwyaf priodol i'r unigolion dan sylw.
- Gallai 'Channel' fod yn briodol i unrhyw un y nodir ei fod mewn perygl

'Eithafiaeth' – diffinnir eithafiaeth yn Strategaeth Atal 2011 fel gwrthwynebiad llafar neu weithgar i werthoedd Prydeinig sylfaenol, gan gynnwys democratiaeth, rheolaeth cyfraith, rhyddid unigol, a pharch a goddefgarwch tuag at ffydd a chredoau gwahanol. Yn ogystal, rydym yn cynnwys yn ein diffiniad o eithafiaeth alwadau am farwolaeth aelodau o'n lluoedd arfog, boed yn y wlad hon neu dramor.

'Rhoi ystyriaeth briodol' – ystyr hyn yw y dylai awdurdodau roi pwys priodol ar yr angen i atal pobl rhag cael eu denu i derfysgaeth pan fyddant yn ystyried yr holl ffactorau eraill sy'n berthnasol i sut maent yn cyflawni eu swyddogaethau arferol.

'Ymyriadau' – dyma brosiectau y bwriedir iddynt ailgyfeirio sylw pobl sy'n cael eu denu i derfysgaeth. Gall ymyriadau gynnwys mentora, cwnsela, cymorth diwinyddol, annog ymgysylltiad dinesig, datblygu rhwydweithiau cefnogi (teulu a strwythurau cyfoedion) neu ddarparu gwasanaethau prif ffrwd (addysg, cyflogaeth, iechyd, cyllid neu dai).

'Eithafiaeth nad yw'n dreisgar' – dyma eithafiaeth, fel y'i diffinnir uchod, nad oes trais yn cyd-fynd ag ef.

'**Atal**' – yng nghyd-destun y ddogfen hon, mae atal yn golygu lleihau neu ddileu'r risg y bydd unigolion yn cymryd rhan mewn terfysgaeth.

Mae atal yn cynnwys ond nid yw wedi'i gyfyngu i amlygu ac atgyfeirio'r rheiny sydd mewn perygl o gael eu denu i derfysgaeth i ymyriadau priodol. Nod yr ymyriadau hyn yw ailgyfeirio sylw pobl agored i niwed i ffwrdd rhag radicaleiddio.

'Radicaleiddio' – mae'n cyfeirio at y broses yr aiff unigolyn drwyddi i gefnogi terfysgaeth ac ideolegau eithafol sy'n gysylltiedig â grwpiau terfysgaeth.

'Diogelu' – dyma'r broses o amddiffyn pobl agored i niwed, p'un ai rhag troseddau, mathau eraill o gamdriniaeth neu (yng nghyd-destun y ddogfen hon) rhag cael eu denu i weithgarwch yn gysylltiedig â therfysgaeth.

Rhoddir diffiniad presennol y Deyrnas Unedig o '**derfysgaeth**' yn Neddf Terfysgaeth 2000 (TACT 2000). Yn gryno, mae'n diffinio terfysgaeth fel gweithredu sy'n peryglu neu sy'n achosi trais difrifol i berson/i bobl, sy'n achosi difrod difrifol i eiddo, neu sy'n ymyrryd â neu'n tarfu'n ddifrifol ar system electronig. Rhaid i'r defnydd neu'r bygythiad fwriadu dylanwadu ar y llywodraeth neu ddychryn y cyhoedd ac fe'i gwneir at ddiben eirioli achos gwleidyddol, crefyddol neu ideolegol.

'Troseddau'n gysylltiedig â therfysgaeth' yw'r rhai (fel llofruddiaeth) nad ydynt yn droseddau mewn deddfwriaeth terfysgaeth, ond y bernir eu bod wedi'u cyflawni yn gysylltiedig â therfysgaeth.

'Agored i ddylanwad/niwed' – mae'n disgrifio'r cyflwr o allu cael anaf; anodd gwrthsefyll; yn agored i ymosodiad moesol neu ideolegol. Yn Atal, mae'r gair yn disgrifio ffactorau a nodweddion sydd ynghlwm wrth fod yn agored i radicaleiddio.

Atodiad 3

ATAL EITHAFIAETH DREISGAR – ROLAU A CHYFRIFOLDEBAU'R PWYNT CYSWLLT UNIGOL

Y pwynt cyswllt unigol ar gyfer Ysgol Bro Pedr yw Kizzie Garner-Hughes, sy'n gyfrifol am:

- sicrhau bod staff yr ysgol yn gwybod pwy yw'r pwynt cyswllt unigol yn gysylltiedig ag amddiffyn myfyrwyr/disgyblion rhag radicaleiddio a chymryd rhan mewn terfysgaeth;

- cynnal a chymhwyso dealltwriaeth dda o'r arweiniad perthnasol yn ymwneud ag atal myfyrwyr/disgyblion rhag cymryd rhan mewn terfysgaeth, a'u hamddiffyn rhag cael eu radicaleiddio gan y rhai sy'n cefnogi terfysgaeth neu fathau o eithafiaeth sy'n arwain at derfysgaeth;

- codi ymwybyddiaeth o rôl a chyfrifoldebau (*Ysgol / Gwasanaeth)* yn gysylltiedig ag amddiffyn myfyrwyr/disgyblion rhag radicaleiddio a chymryd rhan mewn terfysgaeth;

- monitro effaith cwricwlwm addysg bersonol, gymdeithasol ac iechyd/addysg grefyddol yr ysgol a'i pholisi ar wasanaethau i sicrhau eu bod yn cael eu defnyddio i hybu cydlyniant cymunedol a goddefgarwch tuag at ffydd a chredoau gwahanol;

- codi ymwybyddiaeth yn yr ysgol am brosesau diogelu yn gysylltiedig ag amddiffyn myfyrwyr/ disgyblion rhag radicaleiddio a chymryd rhan mewn terfysgaeth;

- gweithredu fel pwynt cyswllt cyntaf yn yr ysgol ar gyfer trafodaethau am achosion yn ymwneud â myfyrwyr/disgyblion a all fod mewn perygl o gael eu radicaleiddio neu gymryd rhan mewn terfysgaeth;

- casglu gwybodaeth berthnasol yn ymwneud ag atgyfeiriadau myfyrwyr/disgyblion agored i niwed i'r broses ddiogelu;

- mynychu cyfarfodydd fel bo'r angen a chyflawni unrhyw gamau gweithredu yn unol â'r hyn a gytunwyd;

- adrodd ar gynnydd ynghylch camau gweithredu; a

- rhannu unrhyw wybodaeth ychwanegol berthnasol mewn modd amserol.

Atodiad 4

Llyfryddiaeth a Chyfeiriadau

- CONTEST The United Kingdom's Strategy for Countering Terrorism (July 2011) https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/97995/strategy-contest.pdf

- Prevent Strategy HM Government (Mehefin 2011) https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/97976/prevent-strategy-review.pdf

- Channel Duty Guidance. Protecting vulnerable people from being drawn into terrorism. Statutory guidance for Channel panel members and partners of local panels. HM Government (2015) https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/425189/Channel_Duty_Guidance_April_2015.pdf

- Gwrthsafiad a pharch. Datblygu cydlyniant cymunedol – dealltwriaeth gyffredin ar gyfer ysgolion a'u cymunedau. Canllawiau Llywodraeth Cynulliad Cymru, Cymry Ifanc (Ionawr 2011) http://gov.wales/docs/dcells/publications/110209respecten.pdf

- Cadw dysgwyr yn ddiogel. Rôl awdurdodau lleol, cyrff llywodraethu a pherchnogion ysgolion annibynnol o dan Ddeddf Addysg 2002. Llywodraeth Cymru (Ionawr 2015) http://gov.wales/docs/dcells/publications/150114-keeping-learners-safe.pdf

- Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014

- Polisi Amddiffyn Plant Sir Ceredigion

- Polisi / Cynllun Cydraddoldeb Strategol

- Polisi Gwrth-fwlio

- Polisi Rheoli Ymddygiad

- Polisi E-ddiogelwch

- Polisi Diogelu Ysgolion Ceredigion